

یادداشت

تاریخ: ۹۲/۹/۶

سریال PDN: ۱۳۴۴۹۰

تدوین گر: حسن حیدری

تیترا پیشنهادی: بهره‌برداری از شرایط رونق بورس برای افزایش سرمایه شرکتها

بهره‌برداری از شرایط رونق بورس برای افزایش سرمایه شرکتها

بورس تهران روزهای خوبی را پشت سر می‌گذارد، به ویژه اینکه بعد از توافق هسته‌ای شاهد عبور شاخص کل بورس تهران از مرز ۸۱ هزار واحد نیز هستیم. این در شرایطی است که در یک یا دو سال قبل بازارهای موازی ارز، مسکن و طلا گوی سبقت را از بازار سرمایه ربوده بودند و روزانه حجم عظیمی از نقدینگی در این بازارها مبادله می‌شد. از این رو است که رونق فعلی بازار بورس را باید اتفاقی مثبت برای اقتصاد ملی تلقی کرد، چرا که نشان می‌دهد نقدینگی موجود در اقتصاد ایران به سمت بازار سرمایه حرکت کرده است که افزایش مبادلات در آن می‌تواند در نهایت به سود اقتصاد ملی تمام شود. با این حال مساله اساسی که باید بدان توجه شود این است که چه میزان از این افزایش مبادلات در بازار بورس در نهایت به افزایش سرمایه در اقتصاد ملی و در نهایت ایجاد زمینه برای رشد اقتصادی منجر می‌شود. نگاهی به آمارهای بین‌المللی نشان می‌دهد که بازار مالی در ایران بیش از اینکه به بازار بورس متکی باشد، به نظام بانکی متکی است. بر اساس آمارهای بانک جهانی، بین سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ میلادی، نسبت سرمایه شرکت‌های بورسی به تولید ناخالص داخلی در ایران رو به افزایش بوده است اما متوسط آن در حدود ۱۷ درصد برآورد شده است. با این حال متوسط جهانی این رقم در همین دوره بیش از ۹۰ درصد بوده است که نشان می‌دهد در مقایسه با متوسط اقتصاد جهان، بازار بورس در ایران هنوز ظرفیت بالایی برای رشد دارد. در همین دوره این نسبت برای مجموعه کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا در حدود ۶۲ درصد بوده است. این نشان می‌دهد که در مقایسه با حجم اقتصاد ایران، بازار بورس هنوز کوچک است و می‌توان با توسعه بازار بورس متناسب با اقتصاد ایران، نظام مالی در ایران را بر مبنای بازار توسعه داد.

مساله اساسی این است که چه میزان از افزایش مبادلات بورس در ایران می‌تواند باعث افزایش سرمایه شرکتها شود. به بیان دیگر، بازار بورس چه میزان از کل سرمایه‌گذاری که در اقتصاد ایران انجام می‌شود را تامین مالی می‌کند. به طور کلی تامین مالی مستقیم از طریق بازار بورس به طور عمده از طریق بازار اولیه یا همان افزایش سرمایه شرکت‌های بورسی انجام می‌شود. آخرین آمار رسمی مربوط به حسابهای ملی مربوط به سه ماهه سوم سال ۱۳۹۱ می‌باشد که در نشریه "نماگرهای اقتصادی" بانک مرکزی به صورت فصلی گزارش می‌شود. بر این اساس، تا پایان آذر سال ۱۳۹۱ در

مجموع ۳۹۰۲۵۵ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری (تشکیل سرمایه ثابت ناخالص) انجام شده است. بر اساس نماگرهای بازار سرمایه، در همین دوره ۹ ماهه در مجموع 36,986,063 میلیون ریال (معادل ۳۶۹۸۶.۰۶۳ میلیارد ریال) سرمایه جدید به شکل افزایش سرمایه توسط شرکتهای بورسی از بازار سرمایه جذب شده است که در مجموع حدود ۹.۵ درصد از کل تشکیل سرمایه ثابت ناخالص را شامل می‌شود. به بیان دیگر، بازار بورس توانسته است ۹.۵ درصد از مجموع سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران در یک دوره ۹ ماهه را تامین مالی نماید. اگر این نسبت را برای سالهای گذشته محاسبه کنیم، به ترتیب برای سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ معادل ۳.۴ و ۴.۹ درصد خواهند بود که نشان می‌دهد به تدریج سهم بازار سرمایه در تامین مالی سرمایه‌گذاری‌ها در اقتصاد ایران رو به افزایش است. این موضوع نشانگر ظرفیت بالای بازار سرمایه در اقتصاد ایران است که به تدریج در حال بالفعل شدن است. به بیان دیگر، حجم بورس از اقتصاد ایران در حال افزایش است و از این پس می‌توان بخش بیشتری از بار تامین مالی را که عمدتاً بر عهده نظام بانکی قرار گرفته است، به بازار بورس سپرد. در حال حاضر این بخش کمتر از ۱۰ درصد است، اما با توسعه بازار بورس می‌توان این سهم را افزایش داد که در نهایت سبب تسهیل فرآیند تامین مالی در اقتصاد ایران خواهد شد.

نکته‌ای که می‌توان از این موضوع استنباط کرد این است که با توجه به روند رو به رشد بازار سرمایه در ماههای اخیر، فرصت مناسبی برای افزایش سرمایه شرکتهای فراهم شده است. لذا سیاستگذاران بازار سرمایه می‌توانند با تسهیل فرآیندهای مربوطه و همچنین با هدایت شرکتهای به جذب منابع مالی از بازار اولیه به شکل افزایش سرمایه در شرایط فعلی که اقبال عمومی به بازار سهام در حال افزایش است، این منابع را به مسیر سازنده رشد بلندمدت اقتصادی هدایت نمایند.

تایید رییس موسسه: ☐	تایید حوزه ریاست: ☐	تایید مدیر ذیربط: ☐	تایید تهیه کننده: ☐
---	---	---	---